

6

Stemming Deconstitutionalisering benoeming commissaris van de Koning en burgemeester

Aan de orde is **de stemming** in verband met het **Voorstel van wet van het lid Jetten houdende verandering in de Grondwet, strekkende tot de deconstitutionalisering van de benoeming van de commissaris van de Koning en de burgemeester (34716)**.

(Zie vergadering van 13 november 2018.)

De voorzitter:

Ik heb het al gememoreerd, maar ik zeg het nog een keer. Aangezien dit wetsvoorstel een tweede lezing Grondwetswijziging betreft, dient dit wetsvoorstel overeenkomstig artikel 137, vierde lid, van de Grondwet met ten minste twee derde van het aantal uitgebrachte stemmen te worden aanvaard.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

Vindt u het goed om eerst mevrouw Vlietstra aan het woord te laten, want daarvoor moeten wij even een constructie bedenken? Mevrouw Vlietstra kan de microfoon in de hand nemen, maar de camera moet ook op haar gericht staan. Ga uw gang, mevrouw Vlietstra.

☐

Mevrouw Vlietstra (PvdA):

Voorzitter. Mijn fractie meent dat deconstitutionalisering gezien moet worden in het licht van de positie van de burgemeester en de commissaris in het toekomstig lokaal en provinciaal bestel en niet als geïsoleerd onderwerp. Mijn fractie is blij met de brief van de minister, maar deze is niet voldoende om onze steun aan het initiatiefwetsvoorstel te geven. Nu de minister heeft aangegeven niet van plan te zijn met voorstellen te komen over het toekomstig bestel ontbreekt bovendien de urgentie. Mijn fractie zal daarom tegen het wetsvoorstel stemmen. Dat geldt ook voor het lid van mijn fractie dat bij eerste lezing voor stemde in afwachting van meer duidelijkheid over het toekomstig bestel. Die duidelijkheid is niet gekomen. De motie-Rombouts krijgt onze steun.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Vlietstra. Er moet nu even iets gedaan worden om het in orde te krijgen met de microfoon. Is het in orde? Het is in orde.

Het woord is aan de heer Kuiper.

☐

De heer Kuiper (ChristenUnie):

Voorzitter. In mijn fractie bestonden en bestaan reserves als het gaat over de wenselijkheid de benoemingswijze van de burgemeester en de commissaris van de Koning uit de Grondwet te halen. Toegestemd kan worden dat deze

benoemingswijze niet noodzakelijkerwijs in de Grondwet geregeld hoeft te worden, maar we willen geen uitholling van het burgemeestersambt en constateren dat de huidige benoemingswijze op grote consensus kan rekenen. Het debat heeft zicht gegeven op duidelijke criteria voor eventuele toekomstige wetgeving en ook de brief van de minister wijst een richting voor de wetgever die wat ons betreft rechtstreekse verkiezing van de burgemeester en een mandaat, los van het mandaat van de gemeenteraad, vrijwel uitsluit. Daarom zullen wij onze positieve stem aan dit wetsvoorstel geven.

De voorzitter:

Dank, mijnheer Kuiper.

Het woord is aan de heer Lintmeijer. Deze stemverklaring kan overigens worden geïntegreerd met een stemverklaring over de motie waarover wordt gestemd, nadat wij over het wetsvoorstel hebben gestemd.

☐

De heer Lintmeijer (GroenLinks):

Voorzitter. Dank.

De fractie van GroenLinks zal voor het wetsvoorstel stemmen. De benoemingswijze voor de burgemeester en de commissaris voor de Koning hoeft niet per se in de Grondwet geregeld te worden. Het debat over de rol en de positie van de burgemeester is er al. Het is aan de wetgever om dat verder te voeren.

Onze fractie heeft de motie-Rombouts diepgaand bestudeerd en besproken. In de inhoudelijke criteria in het dictum kunnen wij ons in hoofdlijnen vinden, maar de afweging is wat principiëler van aard. Het doet in de ogen van mijn fractie onrecht aan het wetsvoorstel om de vervolgdiscussie nu al te behangen met randvoorwaarden en criteria. In de woorden van Thorbecke "moet de toekomstige wetgever de ruimte krijgen om de benoemingswijzen passend in de tijd en omstandigheden vorm te geven." Wij steunen die motie daarom niet.

De voorzitter:

Dank, meneer Lintmeijer.

Het woord is aan mevrouw Huijbregts.

☐

Mevrouw Huijbregts-Schiedon (VVD):

Voorzitter. De VVD-fractie had in haar standpuntbepaling over dit wetsvoorstel haar besluit van 28 april 2015 als uitgangspunt. Daarbij stelde zij een aantal condities waaraan vandaag bij de finale besluitvorming over dit voorstel tot Grondwetswijziging zou moeten zijn voldaan. Het overgrote deel van mijn fractie constateert dat het gewenste zicht op een eindbeeld weliswaar nog diffuus is, maar meent tegelijkertijd dat door de brief van de minister van 16 november jongstleden de contouren die zij daarvoor schetst voldoende vertrouwenwekkend zijn om te voldoen aan de eisen van zorgvuldigheid van een eventuele vervolgpprocedure, en de vereisten die daarin aan de burgemeester blijven worden gesteld.

Voor één lid van mijn fractie is dit onvoldoende om de principiële bezwaren tegen deze gevolgde procedure tot wijziging van de Grondwet weg te nemen. Twee leden van mijn fractie zijn, zoals u weet, afwezig in verband met verplichtingen in NATO-verband. Derhalve zullen tien van de aanwezige leden van de VVD-fractie voor het voorstel stemmen en één tegen.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Huijbregts. Meneer Schalk.

De heer Schalk (SGP):

Mevrouw de voorzitter. Nu mijn motie niet is aangenomen, geef ik aan dat mijn fractie vervolgens tegen deze wet zal zijn. Dat is omdat wij vinden dat de Grondwet niet moet worden aangetast zonder dragende reden en zonder bestendig toekomstbeeld. Daarna zal mijn fractie de motie-Rombouts ondersteunen als "next best".

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Schalk. Meneer Köhler.

De heer Köhler (SP):

Voorzitter. De SP-fractie geeft steun aan het voorstel om de Grondwet te wijzigen.

De motie van de heer Rombouts en de zijnen is eigenlijk een motie van geruststelling voor de burgemeesters in eigen kring. Daaraan heeft de SP geen behoefte. Met de uitspraak dat de raad aan het hoofd staat van de gemeente, met de daaraan verbonden suggestie dat een door de raad gekozen burgemeester voor de hand ligt, is de SP-fractie het wel eens. Dat is in het debat al voldoende duidelijk geworden. Voor het overige ademt de motie ons inziens te veel de sfeer dat het met de positie van de burgemeester nu allemaal prima is en dat er maar beter niets kan veranderen. Daarmee legt de Kamer volgens ons vooraf een te grote beperking op aan toekomstige wetgeving. Dat past ons niet. Daarom zal mijn fractie deze motie niet steunen.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Köhler. Ik geef het woord aan de heer Nagel.

De heer Nagel (50PLUS):

Voorzitter. De motie-Rombouts vinden wij enigszins wolkig. Aan de ene kant denk je: daar kan iedereen het mee eens zijn. Aan de andere doet ze qua formulering denken aan een eerder gepubliceerde brief van een groep burgemeesters die in feite tegen de gekozen burgemeester gericht was. 50PLUS stelt volstrekte duidelijkheid voorop en zal als partij die voor een direct door het volk gekozen burgemeester is dan ook zijn stem niet aan deze motie geven.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Nagel. Meneer Ten Hoeve.

De heer Ten Hoeve (OSF):

Voorzitter. Eigenlijk zijn alle realistische mogelijkheden om tot aanwijzing van burgemeesters en commissarissen te komen binnen het huidige constitutionele stelsel mogelijk. Deconstitutionalisering geeft dus niet zozeer de mogelijkheid om extra materiële mogelijkheden aan te boren, maar alleen de mogelijkheid om het formele aspect van de benoeming te wijzigen. Gelet op de toch wel heel grote tevredenheid met het huidige systeem lijkt ons dat niet opportuun.

De motie van de heer Rombouts zal ik graag steunen. Die is eigenlijk ook bedoeld als vervanging van het huidige systeem.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Ten Hoeve. Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw Van Leeuwen (PvdD):

Voorzitter. Het correctief referendum heeft op weg naar een bindend referendum niet gebracht wat ervan verwacht werd, zo zeiden de partijen die na drie volksraadplegingen met een voor hen ongewenste uitslag het volk niet meer in deze vorm wilden raadplegen. Datzelfde moet gevreesd worden van deconstitutionalisering van een burgemeesters-benoeming, of van een mogelijk rechtstreeks gekozen burgemeester. Mijn fractie vreest dat het weghalen van de stoplichten nog voor de nieuwe voorrangsregels zijn vastgesteld tot brokken zou kunnen leiden.

De voorzitter:

Houdt u het kort, mevrouw Van Leeuwen? Een stemverklaring is namelijk altijd aan de korte kant.

Mevrouw Van Leeuwen (PvdD):

Ik ben bijna klaar. Mijn fractie is echter voor democratisering en voor het transparant maken van benoemingen, maar eigenlijk niet in kleine stapjes zoals deze. We zijn er ook geen voorstander van om benoemingen blijvend te laten plaatsvinden in de vertrouwenscommissies buiten het zicht van de kiezer. Daarom stemmen we, zij het met grote aarzeling, in met het wetsvoorstel.

Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Van Leeuwen. Ik kijk nog even aan deze kant, ter linkerzijde. Ik kijk ook nog even ter rechterzijde. Geen stemverklaringen meer? Dan gaan wij stemmen. Er is om hoofdelijke stemming over het wetsvoorstel gevraagd. Ik zal een bonnetje trekken. De stemming vangt aan met mevrouw De Bruijn.

In stemming komt het wetsvoorstel.

Vóór stemmen de leden: De Bruijn-Wezeman, Dercksen, Peter van Dijk, Duthler, Engels, Ester, Faber-van de Klas-horst, Flierman, Ganzevoort, Gerkens, Van Hattem, Huij-bregts-Schiedon, Jorritsma-Lebbink, Niek Jan van Kesteren, Ton van Kesteren, Klip-Martin, Knapen, Köhler, Kok, Kox, Kuiper, Van Leeuwen, Lintmeijer, Lokin-Sassen, Meijer, Nagel, Oomen-Ruijten, Overbeek, Pijlman, Prast, Reuten, Van Rij, Rinnooy Kan, Rombouts, Schaap, Schaper, Schna-bel, Schouwenaar, Van der Sluijs, Stienen, Van Strien, Strik, Van de Ven, Vink, De Vries-Leggedoor, Wever, Wezel, Aar-dema, Andriessen, Van Apeldoorn, Atsma, Baay-Timmer-man, Backer, Bikker, Binnema, Brinkman en Bruijn.

Tegen stemmen de leden: Diederik van Dijk, Fiers, Ten Hoeve, Nooren, Postema, Schalk, Sent, Sini, Verheijen, Vlietstra en Broekers-Knol.

De voorzitter:

Ik constateer dat dit wetsvoorstel met 57 stemmen voor en 11 stemmen tegen is aangenomen.